

Zasady realizacji wsparcia dla uczestników poddziałania 9.2.2 *Wsparcie kształcenia zawodowego w Aglomeracji Opolskiej* RPO WO 2014-2020

Andrzej Buła

Roman Kolek

Zbigniew Kubalańca

Szymon Ogłaza

Stanisław Rakoczy

Spis treści

I. USZCZEGÓLOWIONE FORMY WSPARCIA.....	3
1. Podniesienie jakości kształcenia i szkolenia w tym rozwój współpracy szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe z ich otoczeniem społeczno-gospodarczym dzięki realizacji kompleksowych programów kształcenia praktycznego organizowanych w miejscu pracy).....	4
2. Kształcenie osób dorosłych w pozaszkolnych formach kształcenia zawodowego zorganizowanych we współpracy z pracodawcami (kwalifikacyjne kursy zawodowe, kursy umiejętności zawodowych, inne kursy), w obszarze specjalizacji regionalnych w tym z uwzględnieniem elastycznych rozwiązań (np. kształcenie na odległość).....	11
3. Rozwój doradztwa zawodowego	12

I. USZCZEGÓLOWIONE FORMY WSPARCIA

W ramach poddziałania **9.2.2 Wsparcie kształcenia zawodowego w Aglomeracji Opolskiej** Osi priorytetowej IX **Wysoka jakość edukacji** RPO WO 2014-2020 możliwa jest realizacja projektów w zakresie:

- podnoszenia jakości kształcenia i szkolenia w tym rozwój współpracy szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe z ich otoczeniem społeczno-gospodarczym¹ dzięki realizacji kompleksowych programów kształcenia praktycznego organizowanych w miejscu pracy;
- kształcenia osób dorosłych w pozaszkolnych formach kształcenia zawodowego zorganizowanych we współpracy z pracodawcami (kwalifikacyjne kursy zawodowe; kursy umiejętności zawodowych, inne kursy), w obszarze specjalizacji regionalnych w tym z uwzględnieniem elastycznych rozwiązań (np. kształcenie na odległość)²;
- rozwoju doradztwa zawodowego.

1) Podniesienie jakości kształcenia i szkolenia w tym rozwój współpracy szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe z ich otoczeniem społeczno-gospodarczym dzięki realizacji kompleksowych programów kształcenia praktycznego organizowanych w miejscu pracy może być realizowane poprzez:

- a) doskonalenie umiejętności, kompetencji lub kwalifikacji zawodowych nauczycieli, w tym nauczycieli kształcenia zawodowego³ i instruktorów praktycznej nauki zawodu w zakresie przedmiotów zawodowych lub praktycznej nauki zawodu, a także stosowania metod oraz form organizacyjnych sprzyjających kształtowaniu u uczniów kompetencji kluczowych oraz umiejętności uniwersalnych niezbędnych na rynku pracy;
- b) uzyskiwanie lub uzupełnianie wiedzy, umiejętności, kompetencji oraz kwalifikacji zawodowych przez uczniów, wychowanków i słuchaczy szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe, w tym uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych i rozwojowych, uczniów szkół ponadgimnazjalnych, ponadpodstawowych lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne

¹ Poprzez otoczenie społeczno-gospodarcze należy rozumieć pracodawców, organizacje pracodawców, przedsiębiorców, organizacje przedsiębiorców, instytucje rynku pracy, szkoły wyższe, organizacje pozarządowe, partnerów społecznych czy innych interesariuszy zidentyfikowanych w obowiązkowej diagnozie przedstawiającej zapotrzebowanie szkół lub placówek systemu oświaty.

² Realizacja form wsparcia wskazanych w Prawie oświatowym prowadzona jest na zasadach określonych w tym akcie prawnym oraz aktach wykonawczych.

³ Przez nauczyciela kształcenia zawodowego rozumie się nauczyciela teoretycznych przedmiotów zawodowych, w tym nauczyciela języka obcego zawodowego oraz nauczyciela praktycznej nauki zawodu.

- c) kształtowanie i rozwijanie u uczniów, wychowanków i słuchaczy szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe, w tym u uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych i rozwojowych, kompetencji kluczowych oraz umiejętności uniwersalnych niezbędnych na rynku pracy;
- d) tworzenie w szkołach lub placówkach systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe warunków odzwierciedlających naturalne warunki pracy właściwe dla nauczanych zawodów,
- e) rozwój współpracy szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe z ich otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Realizacja działań podejmowanych w ramach typu projektu 1 powinna wynikać z bieżąco diagnozowanych potrzeb rynku pracy, w tym przede wszystkim w obszarze specjalizacji regionalnych z wykorzystaniem ogólnopolskich lub regionalnych badań, analiz oraz uzupełniająco informacji jakościowych i ilościowych dostępnych za pośrednictwem powołanego z inicjatywy KE portalu *EU Skills Panorama*, a także z przygotowywanej przez MEN *Prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy*.

Wsparcie w zakresie podnoszenia kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych uczniów i nauczycieli może być realizowane wyłącznie jako uzupełnienie działań realizowanych na rzecz wsparcia kształcenia zawodowego (o którym mowa w pkt 1 lit. a, b, d, e).

- **Wsparcie w zakresie doskonalenia umiejętności, kompetencji lub kwalifikacji zawodowych nauczycieli, w tym nauczycieli kształcenia zawodowego i instruktorów praktycznej nauki zawodu w zakresie przedmiotów zawodowych lub praktycznej nauki zawodu, a także stosowania metod oraz form organizacyjnych sprzyjających kształtowaniu u uczniów kompetencji kluczowych oraz umiejętności uniwersalnych niezbędnych na rynku pracy (typ projektu 1a) może objąć w szczególności:**
 - a) kursy lub szkolenia doskonalące (teoretyczne i praktyczne), w tym organizowane i prowadzone przez kadre ośrodków doskonalenia nauczycieli lub trenerów przeszkolonych w ramach PO WER;
 - b) praktyki lub staże w instytucjach z otoczenia społeczno-gospodarczego szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe, w tym szkolenia branżowe, o których mowa w art. 3 pkt 7 oraz art. 70c Karty nauczyciela, realizowane odpowiednio u pracodawców lub w indywidualnych gospodarstwach rolnych, których działalność jest związana z nauczaniem zawodem lub branżą;
 - c) studia podyplomowe przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela przedmiotów zawodowych albo obejmujące zakresem tematykę związaną z nauczaniem zawodem (branżowe, specjalistyczne);

- d) wspieranie istniejących, budowanie nowych lub moderowanie sieci współpracy i samokształcenia;
- e) realizację programów wspomagania;
- f) programy walidacji i certyfikacji wiedzy, umiejętności i kompetencji niezbędnych w pracy dydaktycznej, ze szczególnym uwzględnieniem nadawania uprawnień egzaminatora w zawodzie instruktorom praktycznej nauki zawodu na terenie przedsiębiorstw;
- g) wykorzystanie narzędzi, metod lub form pracy wypracowanych w ramach projektów, w tym pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych, zrealizowanych w latach 2007-2013 w ramach PO KL oraz w latach 2014-2020 w ramach PO WER.

Wsparcie w zakresie doskonalenia umiejętności, kompetencji lub kwalifikacji zawodowych nauczycieli, w tym nauczycieli kształcenia zawodowego i instruktorów praktycznej nauki zawodu w zakresie przedmiotów zawodowych lub praktycznej nauki zawodu a także stosowania metod oraz form organizacyjnych sprzyjających kształtowaniu u uczniów kompetencji kluczowych oraz umiejętności uniwersalnych niezbędnych na rynku pracy (typ projektu 1a) musi być zgodne z następującymi warunkami:

- a) zakres doskonalenia nauczycieli, w tym nauczycieli kształcenia zawodowego jest zgodny z potrzebami szkoły lub placówki systemu oświaty prowadzącej kształcenie zawodowe w zakresie doskonalenia nauczycieli, z zapotrzebowaniem ww. podmiotów na nabycie przez nauczycieli określonych kwalifikacji lub kompetencji oraz z zapotrzebowaniem rynku pracy;
- b) realizacja różnych form doskonalenia nauczycieli, w tym nauczycieli kształcenia zawodowego lub instruktorów praktycznej nauki zawodu w zakresie tematyki związanej z nauczaniem zawodem lub branżą powinna być prowadzona we współpracy z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe, w tym w szczególności z przedsiębiorcami lub pracodawcami, których działalność jest związana z nauczaniem zawodem lub branżą;
- c) realizacja wsparcia powinna być prowadzona z wykorzystaniem doświadczenia działających na poziomie wojewódzkim lub lokalnym placówek doskonalenia nauczycieli;
- d) praktyki lub staże dla nauczycieli kształcenia zawodowego organizowane w instytucjach z otoczenia społeczno-gospodarczego szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe powinny trwać minimum 40 godzin;
- e) studia podyplomowe przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela, realizowane w ramach RPO WO 2014-2020 powinny spełniać wymogi określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 stycznia 2012 r.

w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela;

- f) programy wspomagania, będące formą doskonalenia nauczycieli związaną z bezpośrednim wsparciem szkół lub placówek systemu oświaty **muszą być zgodne z niżej wskazanymi warunkami:**
- program wspomagania powinien służyć pomocą szkole lub placówce systemu oświaty w wykonywaniu przez nią zadań na rzecz kształtowania i rozwijania u uczniów, wychowanków lub słuchaczy kompetencji kluczowych oraz umiejętności uniwersalnych niezbędnych na rynku pracy;
 - zakres wspomagania wynika z analizy indywidualnej sytuacji szkoły lub placówki systemu oświaty i odpowiada na specyficzne potrzeby tych podmiotów, w zakresie wskazanym w niniejszym dokumencie;
 - realizacja programów wspomagania obejmuje następujące etapy:
 - przeprowadzenie diagnozy obszarów problemowych związanych z realizacją przez szkołę lub placówkę systemu oświaty zadań z zakresu kształtowania i rozwijania u uczniów, wychowanków lub słuchaczy kompetencji kluczowych oraz umiejętności uniwersalnych niezbędnych na rynku pracy;
 - prowadzenie procesu wspomagania w oparciu o ofertę doskonalenia nauczycieli przygotowaną zgodnie z potrzebami danej szkoły lub placówki systemu oświaty, z możliwością wykorzystania ofert doskonalenia funkcjonujących na rynku, m. in. udostępnianych przez centralne i wojewódzkie placówki doskonalenia nauczycieli;
 - monitorowanie i ocena procesu wspomagania z wykorzystaniem m. in. ewaluacji wewnętrznej szkoły lub placówki systemu oświaty.

Wszyscy nauczyciele i instruktorzy praktycznej nauki zawodu objęci wsparciem w ramach projektu w zakresie doskonalenia i podnoszenia umiejętności, kompetencji lub kwalifikacji zawodowych na zakończenie wsparcia muszą uzyskać potwierdzenie nabycia umiejętności, kompetencji /lub kwalifikacji. Sposób weryfikacji nabycia kwalifikacji i kompetencji przez uczniów i nauczycieli został określony w dokumencie pn. *Sposób weryfikacji nabycia kwalifikacji i kompetencji przez uczniów i nauczycieli w ramach działania 9.2 RPO WO 2014-2020*.

- **Zakres wsparcia w zakresie uzyskiwania lub uzupełniania wiedzy, umiejętności, kompetencji oraz kwalifikacji zawodowych przez uczniów, wychowanków i słuchaczy szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe, w tym uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych i rozwojowych, uczniów szkół ponadgimnazjalnych, ponadpodstawowych lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne (typ projektu 1b), obejmuje m. in:**

- a) staże uczniowskie, o których mowa w Prawie oświatowym, dla uczniów techników i branżowych szkół I stopnia niebędących młodocianymi pracownikami, uczniów branżowych szkół II stopnia oraz uczniów szkół policealnych realizowane w rzeczywistych warunkach pracy tj. u pracodawców lub w indywidualnych gospodarstwach rolnych, których działalność jest związana z zawodem, w którym kształcą się uczniowie;
- b) realizację kompleksowych programów kształcenia praktycznego organizowanych w miejscu pracy;
- c) wdrożenie nowych, innowacyjnych form kształcenia zawodowego;
- d) pomoc stypendialną dla uczniów, wychowanków lub słuchaczy szczególnie uzdolnionych w zakresie przedmiotów rozwijających kompetencje zawodowe;
- e) dodatkowe zajęcia specjalistyczne realizowane we współpracy z podmiotami z otoczenia społeczno-gospodarczego szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe, umożliwiające uczniom i słuchaczom uzyskiwanie i uzupełnianie wiedzy i umiejętności oraz kwalifikacji zawodowych;
- f) organizowanie kursów przygotowawczych do egzaminu maturalnego, kursów przygotowawczych na studia we współpracy ze szkołami wyższymi oraz organizowanie kursów i szkoleń przygotowujących do kwalifikacyjnych egzaminów czeladniczych i mistrzowskich;
- g) udział w zajęciach prowadzonych w szkole wyższej, w tym w zajęciach laboratoryjnych, kołach lub obozach naukowych;
- h) wsparcie uczniów lub słuchaczy w zakresie potwierdzania umiejętności zawodowych nabywanych przez uczniów kształcących się w danym zawodzie w ramach przygotowania do uzyskania uprawnień zawodowych;
- i) programy walidacji i certyfikacji odpowiednich efektów uczenia się zdobytych w ramach edukacji formalnej, pozaformalnej oraz kształcenia nieformalnego, prowadzące do zdobycia kwalifikacji zawodowych, w tym również kwalifikacji mistrza i czeladnika w zawodzie;
- j) realizację pozaszkolnych form kształcenia ustawicznego, w tym wymienionych w art.117 ust. 1a pkt 1, 2, 3⁴ i 5 Prawa oświatowego⁵;
- k) doradztwo zawodowe;
- l) wykorzystanie rezultatów projektów, w tym pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych zrealizowanych w latach 2007-2013 w ramach PO KL oraz w latach 2014-2020 w ramach PO WER;
- m) przygotowanie zawodowe uczniów, wychowanków lub słuchaczy szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe w charakterze

⁴ Kurs kompetencji ogólnych nie może stanowić jedynej i odrębnej formy wsparcia w projekcie, musi być uzupełnieniem kształcenia zawodowego.

⁵ Realizacja form wsparcia wskazanych w Prawie oświatowym prowadzone jest na zasadach określonych w tym akcie prawnym oraz aktach wykonawczych.

młodocianego pracownika organizowane u pracodawców oraz młodocianych pracowników wypełniających obowiązek szkolny w formie przygotowania zawodowego, zorganizowane u pracodawcy na podstawie umowy o pracę, obejmujące naukę zawodu lub przyuczenie do wykonywania określonej pracy, o ile nie jest ono finansowane ze środków Funduszu Pracy.

Działania w obszarze podnoszenia kompetencji przez uczniów, wychowanków lub słuchaczy powinny być prowadzone z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów objętych wsparciem.

Realizacja wsparcia na rzecz uczniów, wychowanków lub słuchaczy możliwa jest we współpracy ze stworzonymi w ramach RPO 2014-2020 bądź istniejącymi centrami kształcenia zawodowego i ustawicznego (CKZiU) lub centrami kształcenia praktycznego (CKP) albo z podmiotami z otoczenia społeczno-gospodarczego szkół, o ile wynika to z charakteru realizowanych działań.

➤ **Wsparcie w zakresie kształtowania i rozwijania u uczniów, wychowanków i słuchaczy szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe, w tym u uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych i rozwojowych, kompetencji kluczowych oraz umiejętności uniwersalnych niezbędnych na rynku pracy (typ projektu 1c) może objąć w szczególności:**

- a) realizację projektów edukacyjnych w szkołach lub placówkach systemu oświaty;
- b) realizację dodatkowych zajęć dydaktyczno-wyrównawczych służących wyrównywaniu dysproporcji edukacyjnych w trakcie procesu kształcenia dla uczniów, wychowanków i słuchaczy mających trudności w spełnianiu wymagań edukacyjnych, wynikających z podstawy programowej kształcenia ogólnego dla danego etapu edukacyjnego;
- c) realizację różnych form rozwijających uzdolnienia uczniów, wychowanków i słuchaczy;
- d) wdrożenie nowych form i programów nauczania w szkołach lub placówkach systemu oświaty;
- e) tworzenie i realizację zajęć o nowatorskich rozwiązaniach programowych, organizacyjnych lub metodycznych w szkołach lub placówkach systemu oświaty;
- f) organizację kółek zainteresowań, warsztatów, laboratoriów dla uczniów, wychowanków i słuchaczy;
- g) nawiązywanie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym szkoły lub placówki systemu oświaty w celu osiągnięcia założonych celów edukacyjnych;
- h) wykorzystanie narzędzi, metod lub form pracy wypracowanych w ramach projektów, w tym pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych, zrealizowanych w latach 2007-2013 w ramach PO KL oraz w latach 2014-2020 w ramach PO WER;

- i) doradztwo zawodowe dla uczniów, wychowanków i słuchaczy, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi;
 - j) realizację zajęć organizowanych poza lekcjami lub poza szkołą i placówką systemu oświaty.
- **Tworzenie w szkołach lub placówkach systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe warunków odzwierciedlających naturalne warunki pracy właściwe dla nauczanych zawodów (typ projektu 1d)** obejmuje wyposażenie pracowni lub warsztatów szkolnych dla zawodów szkolnictwa branżowego zgodnie z następującymi warunkami:
- a) wyposażenie odpowiada potrzebom konkretnej jednostki oświatowej i jest zgodne z podstawą programową kształcenia w zawodach dla szkolnictwa branżowego i szkolnictwa artystycznego dla danego zawodu⁶;
 - b) istnieje możliwość sfinansowania w ramach projektów kosztów związanych z dostosowaniem lub adaptacją pomieszczeń (rozumianą zgodnie z *Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020*) na potrzeby pracowni lub warsztatów szkolnych, wynikających m. in. z konieczności montażu zakupionego wyposażenia oraz zagwarantowania bezpiecznego ich użytkowania;
 - c) wyposażenie pracowni lub warsztatów szkolnych jest dokonywane na podstawie indywidualnie zdiagnozowanego zapotrzebowania szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe w tym zakresie, a także posiadanego przez nie wyposażenia, w tym zwłaszcza powinna obejmować wnioski z przeprowadzonego spisu inwentarza oraz oceny stanu technicznego posiadanego wyposażenia. Diagnoza powinna uwzględniać rekomendacje instytucji z otoczenia społeczno-gospodarczego szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe;
 - d) działania związane z wyposażeniem przyszłolnych pracowni zawodowych/ warsztatów, stażowych mogą być finansowane w przypadku, gdy w ramach projektu nie będzie możliwe zorganizowanie kształcenia w miejscu pracy lub programów stażowych;
 - e) inwestycje infrastrukturalne, finansowane ze środków EFRR w ramach PI 10(a) albo ze środków EFS w ramach cross-financingu (na warunkach, o których mowa w *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków*) są kwalifikowalne, jeżeli zostaną spełnione łącznie poniższe warunki:

⁶ Przykładowy katalog wyposażenia pracowni lub warsztatów szkolnych został opracowany przez MEN i jest udostępniany za pośrednictwem strony internetowej administrowanej przez MEN <http://efs.men.gov.pl/dokumenty/wytyczne-w-zakresie-realizacji-przedswiezec-z-udzialem-srodkow-europejskiego-funduszu-spolecznego-w-obszarze-edukacji-na-lata-2014-2020/>. Katalog ma charakter otwarty

- i. nie jest możliwe wykorzystanie istniejącej infrastruktury;
- ii. potrzeba wydatkowania środków została potwierdzona analizą potrzeb;
- iii. infrastruktura została zaprojektowana zgodnie z koncepcją uniwersalnego projektowania lub w przypadku braku możliwości jej zastosowania wykorzystano mechanizm racjonalnych usprawnień, zgodnie z warunkami określonymi w *Wytycznych w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020*.

- Wsparcie udzielane w ramach **Rozwoju współpracy szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe z ich otoczeniem społeczno-gospodarczym (typ projektu 1e)** powinno przyczyniać się do zwiększenia udziału podmiotów z otoczenia społeczno-gospodarczego szkół lub placówek systemu oświaty w przygotowywaniu programów nauczania oraz organizacji kształcenia praktycznego w miejscu pracy dla uczniów i słuchaczy szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe i obejmuje m.in. .
 - a) włączenie pracodawców lub przedsiębiorców w system egzaminów zawodowych oraz egzaminów potwierdzających kwalifikacje mistrza i czeladnika w zawodzie, przez tworzenie w szkołach i placówkach prowadzących kształcenie zawodowe, CKZiU, CKZ u pracodawców lub przedsiębiorców branżowych ośrodków egzaminacyjnych dla poszczególnych zawodów lub kwalifikacji, upoważnionych przez właściwą okręgową komisję egzaminacyjną lub właściwą izbę rzemieślniczą do przeprowadzania egzaminów zawodowych, udział pracodawców lub przedsiębiorców w egzaminach zawodowych w charakterze egzaminatorów;
 - b) tworzenie klas patronackich w szkołach;
 - c) współpracę w dostosowywaniu oferty edukacyjnej w szkołach i w formach pozaszkolnych do potrzeb regionalnego i lokalnego rynku pracy;
 - d) opracowanie lub modyfikację programów nauczania;
 - e) wykorzystanie rezultatów projektów, w tym pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych zrealizowanych w latach 2007-2013 w ramach PO KL oraz w latach 2014-2020 w ramach PO WER;
 - f) współpracę szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe z uczelniami wyższymi.

- 2) **Kształcenie osób dorosłych w pozaszkolnych formach kształcenia zawodowego zorganizowanych we współpracy z pracodawcami (kwalifikacyjne kursy zawodowe, kursy umiejętności zawodowych, inne kursy), w obszarze specjalizacji regionalnych w tym z uwzględnieniem elastycznych rozwiązań (np. kształcenie na odległość).**

Kształcenie osób dorosłych w pozaszkolnych formach kształcenia zawodowego odbywa się zgodnie z zapisami art. 117 Prawa oświatowego.

W ramach kształcenia osób dorosłych:

- a) wsparcie kompetencji i kwalifikacji zawodowych ograniczone zostanie do zawodów, w ramach których zgodnie z prowadzonym monitoringiem odnotowuje się zapotrzebowanie na regionalnym rynku pracy, w tym z uwzględnieniem specjalizacji regionalnych. W tym obszarze interwencja podlegać będzie stałemu monitoringowi z wykorzystaniem ogólnopolskich lub regionalnych badań, analiz oraz uzupełniająco informacji jakościowych i ilościowych dostępnych za pośrednictwem powołanego z inicjatywy KE portalu *EU Skills Panorama*, a także z przygotowywanej przez MEN *Prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy*,
- b) podejmowane działania skorelowane zostaną z procedurami uznawania wcześniej nabytego doświadczenia i kompetencji oraz będą podlegać certyfikacji.

3) **Rozwój doradztwa zawodowego** poprzez:

- a) uzyskiwanie kwalifikacji doradców edukacyjno-zawodowych przez osoby realizujące zadania z zakresu doradztwa zawodowego w szkołach i placówkach, które nie posiadają kwalifikacji z tego zakresu oraz podnoszenie kwalifikacji doradców edukacyjno - zawodowych, realizujących zadania z zakresu doradztwa zawodowego w szkołach,
- b) tworzenie Punktów Informacji i Kariery (PIK),
- c) zewnętrzne wsparcie szkół w obszarze doradztwa zawodowego.

➤ **Zewnętrzne wsparcie szkół w zakresie doradztwa zawodowego (typ projektu 3c) powinno odbywać się zgodnie z następującymi warunkami:**

- a) program zewnętrznego wsparcia powinien przyczynić się do zwiększenia dostępu do usług doradztwa zawodowego opartych na rzetelnej informacji edukacyjno-zawodowej;
- b) zapewnienie dostępu do informacji edukacyjno-zawodowej może obejmować tworzenie regionalnych systemów informacji edukacyjno-zawodowej, w tym dostępnej on-line;
- c) zakres wsparcia wynika z analizy indywidualnej sytuacji szkoły lub placówki systemu oświaty i odpowiada na jej specyficzne potrzeby;
- d) realizacja programów zewnętrznego wsparcia szkół w zakresie doradztwa zawodowego na poziomie regionalnym obejmuje następujące etapy:
 - i) współpracę z Ośrodkiem Rozwoju Edukacji (ORE) w zakresie doskonalenia kadry systemu doskonalenia zawodowego nauczycieli w zakresie doradztwa zawodowego, w tym m.in. wykorzystania zasobów doradztwa na potrzeby regionu, gromadzenia i udostępniania informacji edukacyjno-zawodowej;

- ii) współpracę z instytucjami wojewódzkimi na rzecz rozwoju doradztwa zawodowego w regionie, w tym tworzenie i rozwój wojewódzkiej sieci współpracy doradców i instytucji;
- iii) zapewnienie dostępu do informacji edukacyjno-zawodowej na poziomie regionu, w tym dostępnej online;
- iv) doskonalenie kadry doradców-konsultantów;
- v) koordynowanie i monitorowanie działań z zakresu doradztwa zawodowego podejmowanych na poziomie lokalnym;
- vi) współorganizowanie we współpracy z doradcami-konsultantami, instytucjami tworzącymi sieć wsparcia doradztwa zawodowego, regionalnymi/lokalnymi pracodawcami lub przedsiębiorcami przedsięwzięć na rzecz rozwoju doradztwa zawodowego, np. targi edukacyjne, targi pracy, festiwale zawodów.
- e) osobą realizującą program zewnętrznego wsparcia szkół w zakresie doradztwa zawodowego na poziomie regionalnym jest konsultant wojewódzki. Konsultant wojewódzki jest to specjalista zewnętrzny (spoza szkoły) bezpośrednio współpracujący z doradcami-konsultantami w realizacji zewnętrznego wsparcia na poziomie powiatu. Konsultant wojewódzki to osoba zatrudniona w wojewódzkim ośrodku doskonalenia nauczycieli lub w CKZ lub w CKZiU;
- f) realizacja programów zewnętrznego wsparcia szkół w zakresie doradztwa zawodowego na poziomie lokalnym obejmuje następujące etapy:
 - i) przeprowadzenie diagnozy stanu doradztwa zawodowego w szkole, w celu identyfikacji potrzeb szkoły w zakresie doradztwa zawodowego;
 - ii) opracowanie planu zewnętrznego wsparcia szkoły w zakresie doradztwa zawodowego przez doradców-konsultantów;
 - iii) wdrożenie i realizacja planu wsparcia szkoły w zakresie doradztwa zawodowego;
 - iv) tworzenie i rozwój sieci doradców edukacyjno – zawodowych oraz sieci instytucji;
 - v) monitorowanie i ewaluacja zadań realizowanych w zakresie doradztwa zawodowego w szkołach i placówkach systemu oświaty;
- g) osobą realizującą program zewnętrznego wsparcia szkół w zakresie doradztwa zawodowego jest doradca-konsultant. Doradca-konsultant jest to specjalista zewnętrzny (spoza szkoły) bezpośrednio współpracujący z placówką w realizacji zewnętrznego wsparcia na poziomie powiatu. Doradca-konsultant to osoba zatrudniona w poradni psychologiczno – pedagogicznej, powiatowej placówce doskonalenia nauczycieli, w centrum kształcenia zawodowego i ustawicznego, centrum kształcenia ustawicznego lub centrum kształcenia zawodowego;
- h) do zadań doradcy-konsultanta należy pomoc w diagnozie potrzeb szkoły oraz dostosowanie oferty doskonalenia do zdiagnozowanych potrzeb, a następnie pomoc w zbudowaniu planu wspomaganie i jego realizacji;

- i) na podstawie wyników diagnozy doradca – konsultant, we współpracy ze szkołą lub placówką systemu oświaty, opracowuje plan wsparcia ww. podmiotów. Plan powinien zawierać propozycję działań i rozwiązań ukierunkowanych na podniesienie jakości usług świadczonych w szkole lub placówce systemu oświaty z zakresu doradztwa zawodowego, czyli tzw. formy doskonalenia doradztwa zawodowego;
- j) plan wsparcia szkoły powinien uwzględniać konieczność wykorzystania potencjału i zasobów szkoły. Wśród realizatorów zadań określonych w planie wsparcia szkoły wyróżnić należy: kadrę szkoły, doradców-konsultantów oraz instytucje zewnętrzne wspierające szkolne doradztwo zawodowe (w tym pracodawców, organizacje pracodawców, samorządy gospodarcze lub inne organizacje gospodarcze, stowarzyszenia lub samorządy zawodowe, szkoły prowadzące kształcenie zawodowe, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, instytucje rynku pracy, szkoły wyższe);
- k) katalog działań możliwych do zrealizowania w ramach planu wsparcia szkoły obejmuje:
 - i) udzielanie pomocy doradcom edukacyjno - zawodowym w organizowaniu szkolnych spotkań, konkursów itp. poświęconych doradztwu zawodowemu;
 - ii) współpracę przy organizacji spotkań poświęconych doradztwu zawodowemu z uczniami, rodzicami, radami pedagogicznymi, zespołami wychowawców oraz przedstawicielami pracodawców lub przedsiębiorców;
 - iii) inicjowanie współpracy z zewnętrznymi instytucjami wspierającymi szkolne doradztwo zawodowe;
 - iv) udostępnianie informacji, np. o instytucjach zewnętrznych wspierających doradztwo zawodowe, opisanych w mapie lokalnej sieci doradztwa zawodowego lub możliwościach pozyskania materiałów z zakresu doradztwa zawodowego;
 - v) inicjowanie i koordynowanie konkursów, konferencji i innych przedsięwzięć z dziedziny doradztwa zawodowego o zasięgu lokalnym;
 - vi) wspieranie aktywności szkoły w środowisku lokalnym poprzez udział w targach szkolnych, organizacji lub udziale w tzw. drzwiach otwartych;
 - vii) organizacja wspólnych warsztatów, spotkań oraz konferencji z udziałem przedstawicieli instytucji zajmujących się doradztwem w powiecie, władz lokalnych, przedstawicieli pracodawców lub przedsiębiorców czy szkół wyższych;
- l) działania związane z tworzeniem i rozwojem sieci doradców edukacyjno - zawodowych i instytucji mają na celu:
 - i) identyfikację osób zajmujących się problematyką doradztwa zawodowego w szkołach, placówkach systemu oświaty i instytucjach danego powiatu;
 - ii) inicjowanie i organizowanie przedsięwzięć umożliwiających wymianę doświadczeń osobom zainteresowanym doradztwem zawodowym (dyrektorom, doradcom zawodowym, pedagogom, psychologom, nauczycielom);

- iii) podejmowanie działań integrujących środowisko osób zajmujących się w szkołach i innych instytucjach problematyką doradczą;
- iv) budowanie współpracy osób odpowiedzialnych za doradztwo zawodowe w powiecie;
- v) organizacja warsztatów dla członków sieci doradców edukacyjno - zawodowych z terenu powiatu, z uwzględnieniem problematyki doradztwa zawodowego dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, wymianę informacji, np. o wydarzeniach powiatowych dotyczących doradztwa, informacji z regionalnego rynku pracy, oferty edukacyjnej szkół, badań i analiz dotyczących lokalnego rynku pracy i dobrych praktyk, propagowanie działań doradczych.

